

Dames en heren,
Chère Assita,

Sinds vorige week weet ik het: Hendrik Conscience was een gefrustreerde belgicist. Dat staat ten minste in zoveel woorden in het essay van onze voorzitter in dit boek, Onvoltooid Vlaanderen, dat vorige week in Antwerpen is voorgesteld.

En ik moet eerlijk bekennen: toen ik bijna tien jaar geleden startte met de uitreiking van de Ebbenhouten spoor, dacht ik niet dat ik ooit een Franstalige politica uit Brussel in de bloemetjes zou mogen zetten. We hadden op dat moment nog maar net kennis gemaakt met Joëlle Milquet, misschien speelt ook dat mee. Het is vandaag 8 mei, morgen is het Europadag en dus is het passend dat we ook even over het spreekwoordelijk muurtje kijken.

Je bent uiteraard veel meer dan een MR-gemeenteraadslid in Elsene: je bent ook kaderlid in een internationaal bedrijf en vooral: meer Belg dan de overgrote meerderheid van de Belgen. Je volgt de Vlaamse en de Franstalige kranten, je tweet over de Zevende Dag en Mise au Point. Je participeert boven en onder de taalgrens aan het maatschappelijk debat. Je bent Brusseloir. Maar in Brussel misschien ook een beetje *Flamand*? Je bent Nederbelg met Burkinese roots. Je druk je vlot uit in drie talen. Polyglot, een handelsmerk van de Vlamingen.

Conscience droomde van Belgen als jou, maar hij kwam vooral Belgen als Joëlle Milquet tegen. De geschiedenis van dit land had anders kunnen zijn. En dan had ik hier ongetwijfeld voor een veel kleiner publiek gesproken.

Toen je 16 was, wou je nochtans journaliste worden. Norbert Zongo, jouw mentor in de journalistiek, was een onverschrokken kritische stem die werd vermoord omdat hij schreef over de corruptie van het regime in Burkina Faso. Toen je als jobstudente 2001 leidde je als studente een groep Nederlanders rond. Een van hen nodigde je uit om in Nederland te komen studeren. Je vader schrok zich een ongeluk: naar Europa, en dan nog om journalistiek te studeren! Hij gaf je 150.000 West-Afrikaanse Frank mee. Omgerekend: 230 euro.

Je leerde Nederlands met Jip en Janneke: egeltje en winterslaap waren je eerste woorden. Vandaag schrijf je columns en boeken in het Nederlands. In onze geliefde krant De Standaard kom je om de twee weken aan bod als gezaghebbende stem uit Franstalig België, maar het is de liefde die je naar Brussel bracht.

Als politica en columniste bespeel je het hele maatschappelijke debat. Je zoekt geen begrip voor terroristen in armoede of racisme, maar je klaagt de straffeloosheid in Brussel aan en de laksheid van figuren als Philippe Moureaux (PS). Je doet voorstellen om te zorgen dat het onderwijs in Franstalig België weer echt emancipeert en niet

nivelleert. Je bestrijdt het politiek systeem van PS: een cultuur waarbij men eerst zichzelf bedient en dan de goede vrienden, waarbij men stemmen koopt met uitkeringen, en wegkijkt voor de problemen. Jij komt op voor een politieke reboot, echte verandering. Een andere bestuurscultuur met een beperking van het aantal mandaten, meer transparantie en een herstel van de geloofwaardigheid...

Na de Waalse spoorstaking schreef je hoe de Franstalige vakbonden in ontkenning leven over een wereld die economisch in verandering is: "Terwijl ze hun bier drinken, hun worst eten en hun liedjes zingen, stijgt de schuld van onze kleinkinderen. Zo veel verspilling voor enkele verlofdagen, met op de achtergrond de wens om een regering te doen vallen die niet rood genoeg is." Daartegenover zet jij ondernemerschap, respect voor het vrije initiatief en internationaal handel drijven.

Assita,

Wat je vertelt over economie en politieke cultuur klinkt zoet en bekend in onze oren. Maar helemaal superieur ben als je onze waarden en vrijheden vertolkt. En dan meer in het bijzonder wanneer je de rechten en vrijheden van vrouwen verdedigt, hier en in de rest van de wereld.

Je bent feministe; noodgedwongen en nog voor je het woord kende. Met je boeken 'Parce que tu es une fille' en 'De tweede helft: tijd voor een nieuw feminisme' volg je in de voetsporen van je grote inspiratiebron Simone De Beauvoir.

Op veel plekken in de wereld hebben meisjes minder toegang tot onderwijs, worden ze als kindbruid uitgehuwelijkt of moeten ze polygamie verdragen. Ze zijn gevangen in een huwelijk of in een boerka. En wie zich naar die gevangenschap niet schikt, kan naar believen worden verstoten of zelfs om eerwraak worden vermoord.

Je schrijft over de honderden miljoenen meisjes die niet worden geboren omdat ze vanuit culturele verwachtingspatronen niet gewenst zijn en je schrijft over het leed dichterbij huis, zoals het seksueel geweld dat nog altijd veel te veel vrouwen treft en dat nog te vaak niet ernstig wordt genomen. Ook hier in België zijn veel vrouwen met een migratie-achtergrond bijzonder kwetsbaar voor werkloosheid en armoede. Met De Beauvoir weet je: het is alleen een job die "la liberté concrète" kan garanderen.

Toen bekend raakte dat Saudi Arabië zou zetelen in het vrouwenrechtencomité schreef je een vlammend "J'accuse": weer eens werd de indruk gewekt dat opportunistische motieven primeren op de universele rechten van de vrouw. Is Saudi Arabië niet de grootste afnemer van Waalse wapens? Hebben we onze vrouwen en onze kunst niet verborgen voor de Iraanse president vorig jaar? Welk signaal geeft een Europees president die zegt dat alle vrouwen een hoofddoek zouden moeten dragen uit "solidariteit" met de slachtoffers van "islamofobie"? (een term die trouwens ontleent is aan de ayatollahs.)

Waar is de solidariteit met de miljoenen vrouwen in andere landen vechten om hem niet te moeten dragen, vroeg jij je af. Onder de vlag van het cultuurrelativisme en de politieke correctheid is te veel toegedekt. Als bepaalde culturele praktijken hier worden binnengevloegen, dan zwegen te veel mensen binnen media en politiek om minderheden niet te 'stigmatiseren'.

Vlaanderen leerde jou kennen toen je in Reyers Laat getuigde over het gruwelijke onrecht dat jou was aangedaan. Net zoals jij veel had aan het verhaal van Waris Dirie of Ayaan Hirsi Ali, geeft jouw getuigenis kracht aan vrouwen die zelf ook verminkt zijn of hun dochter willen behoeden. Je verbindt in je boeken je eigen inzichten en ervaringen met het onrecht dat miljoenen vrouwen wordt aangedaan.

Samen met Etienne Vermeersch, die het voorwoord schreef bij je tweede boek, was ik diep getroffen door de grootmoedigheid waarmee je het jou aangedane onrecht hebt kunnen verwerken. Je koester geen wrok tegenover je ouders omdat je hen ziet in plaats, tijd en cultuur, maar je bent wel des te meer onwrikbaar in je overtuiging dat geen enkel meisje zou moeten lijden, waar ook ter wereld.

De Ebbenhouten spoor gaat telkens naar iemand die van integratie een succesverhaal maakt, iemand die door zijn doen en laten een bijdrage levert aan Vlaanderen, die het maatschappelijk debat rijker maakt en zo een voorbeeld is voor alle Vlamingen.

Als politica breng je een verhaal over veiligheid, over economie, over onderwijs dat een verademing is in Franstalig België. Jij gaat uit van eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid, omdat je weet hoe uitzichtloos angst en afhankelijkheid zijn.

Als schrijfster geeft jouw verhaal de kracht aan vrouwelijke migranten om zich voor een stuk te onttrekken aan de sociale dwang die ze dikwijls nog binnen hun eigen gemeenschap ondervinden. Dat is uiteindelijk integratie; opgenomen worden in een nieuwe gemeenschap zonder daarom je achtergrond of het goede dat je hebt meegekregen te verloochenen.

Jij herinnert ons om onze vrijheid en onafhankelijkheid niet als evident te beschouwen, omdat velen er hard voor moeten knokken. En daarom ben ik zeer trots om jou deze Ebbenhouten spoor te overhandigen. Proficiat!

Nog dit. Je krijgt eigenlijk de Ebbenhouten Spoor van Darya Safai. Ik verklaar me nader. Ik kreeg een tweetal weken terug een telefoon van Peter Meuleman. Even stress. Peter en zijn vader Jan zijn degenen die me gesteund hebben 10 jaar geleden al toen ik met dit zoveelste "ideetje" op de proppen kwam. Zoek maar eens een kunstenaar die een ebbenhouten spoor kan sculpteren... Peter en Jan kenden een topkunstenaar Isidoor Goddeeris. Vandaag ligt Isidoor in het ziekenhuis. Mijn

stressmoment is dan ook relatief. Ik hoop dat Isidoor terug gezond wordt. Dat mijn stressmoment relatief is, bewijst ook Darya die onmiddellijk bereid was haar spoor even uit te lenen. In afwachting dat Isidoor terug op de been is, om jou Assita, een eigen spoor te schenken. Eigenlijk is het misschien wel een beetje zoals het moest zijn, want zowel jij als Darya zijn twee forse dames die tegen de mainstream durven in te gaan. Nogmaals proficiat!